

STUDIEGIDS 2022-2023

LERAAR GODSDIENST

DEELTIJD

Inhoud

Studiegids Levensbeschouwing Flexibele Deeltijd 2022-2023	2
Plaats van Professioneel Handelen in het onderwijsprogramma	4
Overzicht lesaanbod vakinhoud en vakdidactiek Levensbeschouwing	5
Professioneel Handelen Propedeutische fase	6
Inleiding levensbeschouwing	8
Hedendaagse spiritualiteit en ethiek	9
Inleiding wereldgodsdiensten	10
Verkennen van levensbeschouwelijke praktijken	11
Geschiedenis van de filosofie tot 1500	12
Levensbeschouwelijk communiceren	14
Vakdidactiek A: Levensbeschouwing in de school	16
Vakdidactiek B: Basisbeginselen	18
Filosofie en ethiek	20
Christendom: leer en leven	21
Geschiedenis van de filosofie na 1500	22
Interlevensbeschouwelijk dialogiseren	23
Heilige teksten	25
Oosterse religies en spiritualiteit	26
Interculturele Theologie	27
Vakdidactiek C: Ontwerpen van lesmaterialen; Mens en maatschappij	28
Jodendom en islam: verleden en heden	30
Ethiek: levensbeschouwing en burgerschap	32
Hedendaagse theologie en humanistiek	33
Godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie	34
Vakdidactiek D: Godsdienstpedagogiek en ontwerpen van onderwijs	35
Vorbereiden op afstuderen	37
APV (Algemene professionele vorming) 1: De basis van het lesgeven	38
APV2: Ontwikkelingspsychologie	39
Professioneel Handelen Hoofd fase 1	40
APV3: Klassenmanagement	42
APV4: In gesprek over sociale veiligheid	44
Professioneel Handelen Hoofd fase 2	46
Verbreiding of verdieping	48
Verdiepingsmodule Levensbeschouwelijk werk	51
APV5: Oog voor elke leerling	52
Professioneel Handelen Afstudeerfase	54
Integratiemodule: Vakdidactiek Leraar Levensbeschouwing: Visie op het schoolvak Levensbeschouwing	57
Integratiemodule: Context Levensbeschouwelijk werk	58
Vakdidactisch ontwerpen (VDO)	59
Onderwijspedagogisch Handelen (OPH)	60

Studiegids Levensbeschouwing Flexibele Deeltijd 2022-2023

Welkom bij Fontys Lerarenopleiding Tilburg (FLOT)! Leraar zijn is een prachtig beroep. FLOT wil de best denkbare leraren opleiden vanuit het besef dat de leraar het verschil kan maken voor elke leerling.

In deze studiegids vind je informatie over alle onderwijseenheden uit het programma.

Algemene informatie over studeren bij FLOT kun je vinden op onze website. Raadpleeg daarnaast regelmatig de actuele informatie op de [portal](#). Hier is onder andere rooster, uitgewerkte informatie bij de onderwijseenheden en overige informatie over de opleiding te vinden. Naast de studiegids en de portal kun je voor vragen of informatie natuurlijk ook terecht bij de studiecoach, andere opleiders en studiegenoten.

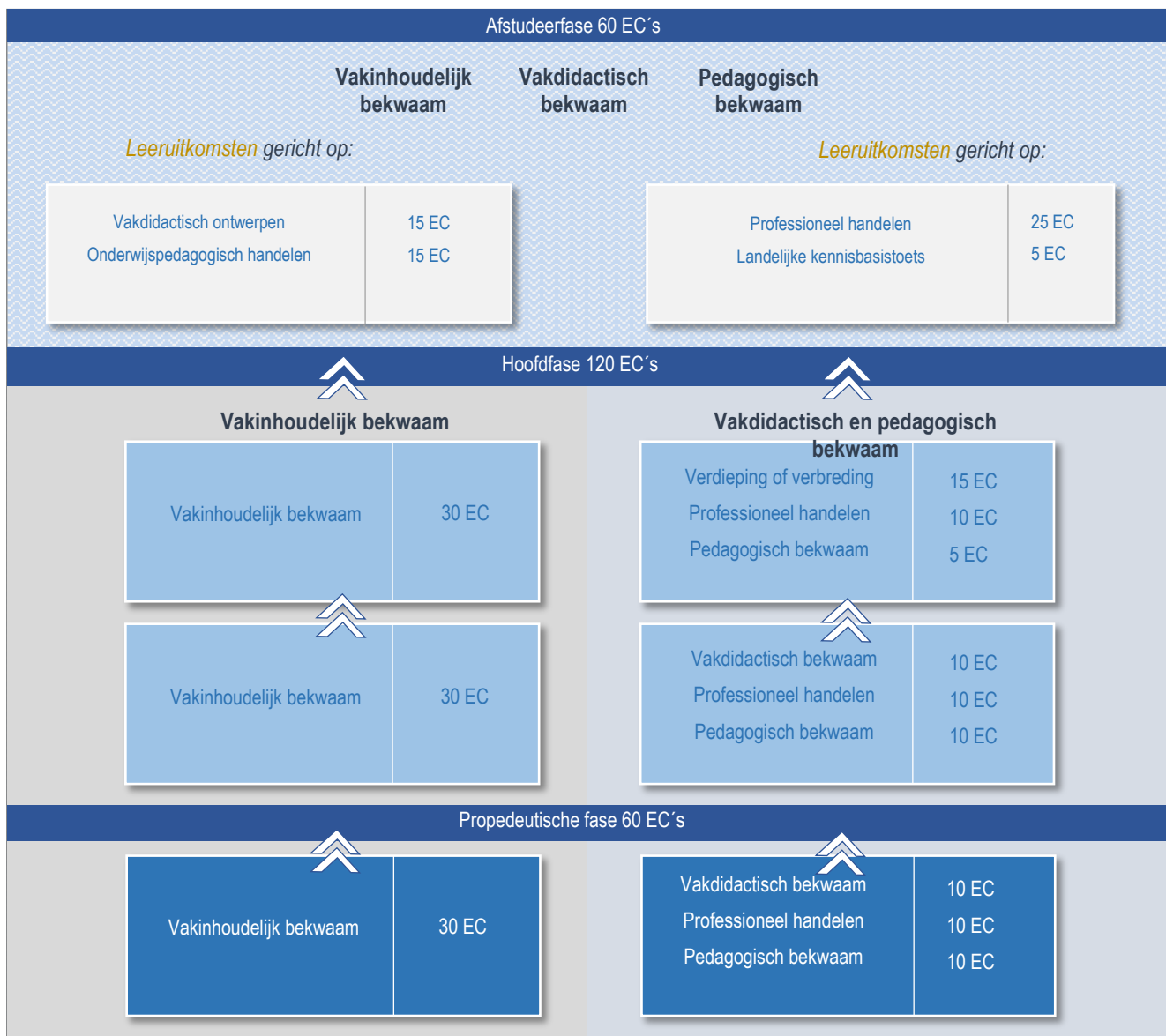
De formele regels die van toepassing zijn op jouw opleiding zijn vastgelegd in de [Onderwijs- en Examenregeling \(OER\)](#). De OER is onderdeel van het studentenstatuut, waar je meer kunt lezen over je rechten en plichten als student van Fontys. Het studentenstatuut vind je op [deze pagina](#).

We wensen je een plezierige en succesvolle studietijd toe.

Namens het gehele team van FLOT,

Elize van Luijk
Teamleider Onderwijs Logistiek
Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Plaats van Professioneel Handelen in het onderwijsprogramma

Gedurende de opleiding breng je veel tijd door in de praktijk van het onderwijs. Je leert relaties leggen tussen de theorie en praktijksituaties door te reflecteren met medestudenten, docenten in het werkveld en opleiders van FLOT. Gedurende de opleiding krijg je steeds meer verantwoordelijkheid als leraar in de school en word je voorbereid op het uiteindelijk zelfstandig lesgeven en functioneren binnen een school. Het leren op de werkplek vormt het hart van de lerarenopleiding.

Studenten volgen 4 stages in het totale programma:

	Voltijd	Deeltijd
PHP - oriënterende stage	Periode 2 (donderdag) Periode 3 (donderdag en vrijdag)	Flexibel
HF1 – hoofdfase stage 1	Periode 2 t/m 4 (woensdag en donderdag)	Flexibel
HF2 – hoofdfase stage 2	Periode 1 en 2 (woensdag, donderdag en vrijdag)	Flexibel
Afstudeerstage	Periode 1 t/m 4 (drie dagen per week waarvan donderdag een vaste stagedag is)	Flexibel

Deeltijdstudenten in de FLEX doorlopen deze stages flexibel. Perioden zijn daarmee niet vastgelegd, waardoor er onder deeltijdstudenten een enorme variatie is in tempo, vrijstellingen, sneller doorlopen. Afhankelijk van ervaring en mogelijkheden wordt gekeken welke stagevorm van professioneel handelen ingezet kan worden. Deeltijd studenten met veel ervaring kunnen bv hoofdfase 2 starten om daarmee meteen hoofdfase 1 te verzilveren. De afspraken hierover maakt de student niet zelf. Het traject is altijd een samenspraak tussen student, IO-er en wpb (werkplekbegeleider) en SO-er (schoolopleider). Sommige deeltijdstudenten zetten hun baan in als leerwerkplek. Dat mag, mits de onderwijscontext in het betreffend vakgebied ligt, een VO of MBO school is. Afwijkingen of anderssoortige stages worden altijd neergelegd bij de examencommissie.

Voltijdstudenten leerjaar 1 en 2 worden gematcht aan een partnerschap. Onder elk partnerschap vallen tientallen opleidingsscholen. Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. Contextrijk leren staat centraal. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraag. Een opleidingsschool is dus een leergemeenschap waarbij studenten en leraren zich blijvend ontwikkelen en regelmatig nadenken over hoe zij het onderwijs aan leerlingen kunnen verbeteren. Ook deeltijders kunnen starten op een opleidingsschool.

Voor aanvang van de stage wordt de stage aangemeld door de student in SAS+. Dan wordt een IO-er (instituuতোপলেীder) aan je gekoppeld. De student heeft altijd eerst een startgesprek met IO, SO/WPB om te kijken welke activiteiten nodig zijn om de leeruitkomsten te behalen. Er wordt vaak eerst ingestoken op een landingsfase om de school, de leerlingen en collega's te leren kennen. De Handleiding Professioneel Handelen beschrijft de route die wordt doorlopen.

Overzicht lesaanbod vakinhoud en vakdidactiek Levensbeschouwing

PROPEDEUSE	2022-2023			
	periode 1	periode 2	periode 3	periode 4
	Inleiding levensbeschouwing	Inleiding wereldgodsdiensten	Geschiedenis van de filosofie tot 1500	Levensbeschouwelijke communicatie
	Hedendaagse spiritualiteit en ethiek			
		Verkennen van levensbeschouwelijke praktijken		
		Vakdidactiek A: Levensbeschouwing in de school	Vakdidactiek B: Basisbeginselen	
HOOFDFASE	2022-2023			
	periode 1	periode 2	periode 3	periode 4
Hoofdfase 1	Filosofie en ethiek	Heilige teksten	Interculturele theologie	Geschiedenis van de filosofie na 1500
	Christendom: leer en leven	Interlevensbeschouwelijk dialogiseren	Oosterse religies en spiritualiteit	
		Vakdidactiek C: ontwerpen van lesmaterialen		Vakdidactiek: mens en maatschappij
Hoofdfase 2	Jodendom en islam: verleden en heden	Ethiek: levensbeschouwing en burgerschap	Vorbereiden op afstuderen	Verdieping/Verbreiding
			Hedendaagse theologie en humanistiek	
			Godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie	
	Vakdidactiek D: godsdienstpedagogiek en ontwerpen van onderwijs			

Professioneel Handelen Propedeutische fase	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Propedeutische fase
Engelse vertaling	Orientation traineeship
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Propedeuse DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	P-fase: 10 EC
Leeruitkomsten P-fase	In het eerste jaar van de lerarenopleiding maak je kennis met het beroep van leraar. Het leren op de werkplek vormt het hart van de lerarenopleiding. Je leert hierbij in een reële arbeidssituatie de problemen, uitdagingen en successen uit de (toekomstige) beroepspraktijk. De student verbindt op de werkplek drie elementen (theorie, praktijk en persoon) om als aanstaande leraar daadwerkelijk tot groei te komen. In het eerste jaar is de meest belangrijke vraag dan ook: 'wil en kan ik leraar worden?'. Bij het professioneel handelen wordt gewerkt met vier leeruitkomsten. LUK 1 De aankomende leraar ontwerpt een op zichzelf staande leeractiviteit voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert de activiteit uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten. Hierbij is rekening gehouden met de context, de doelen, de werkvormen en materialen. LUK 2 <i>De aankomende leraar hanteert een positieve benadering naar leerlingen en herkent aspecten van een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen.</i> LUK 3 De aankomende leraar communiceert effectief door vanuit een professionele rol door betrokkenheid te tonen en contact te maken met leerlingen, collega's en medestudenten. LUK 4 De aankomende leraar reflecteert op het eigen pedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als aankomend professional. Via eigen leerdoelen wordt planmatig gewerkt aan de eigen ontwikkeling. De student onderzoekt vanuit een ontwikkelingsgerichte houding de vraag "wil en kan ik leraar worden" en onderbouwt de opbrengsten.
Leerwegaafhankelijke toets	Er wordt een portfolio gemaakt om zowel het eigen leerproces in beeld te brengen en de leeruitkomsten aan te tonen op basis van bewijslast. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De WPB/SO heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinerator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op

	grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	DT studenten zoeken zelf een leerwerkplek. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden. De stage vangt aan na het startgesprek. Hier is de IO en SO/WPB aanwezig. Tijdens het startgesprek of na enige weken stage lopen wordt bepaald welke stages voor hen gelden. De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen om de leeruitkomsten aan te tonen. De precieze route die studenten ondernemen voor Professioneel Handelen is uitgebreid beschreven in de Handleiding Professioneel Handelen.
Opleidingsscholen	Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een professionele leergemeenschap, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Op opleidingsscholen draait het niet alleen om lesgeven. Contextrijk leren staat centraal via transfer-bijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten, themamiddagen, workshops, leerateliers, learning design studio's. Er worden leermomenten georganiseerd in professionele leergemeenschappen waarbij theorie, praktijk en persoon aan elkaar worden verbonden. Aankomende leraren (studenten), lerarenopleiders, schoolopleiders, werkplekbegeleiders, en bevoegde leraren leren op deze wijze van en met elkaar. Je wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op zo'n opleidingsschool leer en werk je met elkaar. denk je na hoe het onderwijs beter kan, ga je samen nieuwe uitdagingen in het onderwijs aan. Wij geloven dat aanstaande leraren in zo'n leer-werkomgeving het beste leren. Samen Opleiden betekent ook dat de lerarenopleiding leert door meer te werken vanuit co creatie met het werkveld, het werkveld is mede opleider en lectoraten dragen bij aan onderzoek in scholen. In onze beleving bouwen we op deze wijze samen met het werkveld aan goed toekomstbestendig onderwijs. Daarom zetten we zo in op Samen Opleiden. Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraagstuk.

Inleiding levensbeschouwing	
Naam onderwijseenheid	Inleiding levensbeschouwing
Engelse vertaling	Introduction to Worldview
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijscontext hedendaagse, religieuze, sociale en culturele fenomenen op zo'n wijze dat het levensbeschouwelijke gehalte van deze fenomenen zichtbaar wordt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de begrippen zin, contingentie en hermeneutiseren en de begrippenparen: transcendentie-immanentie; sacraal-profaan; eeuwigheid-vergankelijkheid; heteronomie-autonomie; vertrouwen-angst; chaos-hoop.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De Beer, A. (2020). <i>Z-in-teresse: Een inleiding voor docenten Levensbeschouwing</i>. Breda: (z.u.)
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Inleiding levensbeschouwing. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas.

Hedendaagse spiritualiteit en ethiek	
Naam onderwijseenheid	Hedendaagse spiritualiteit en ethiek
Engelse vertaling	Contemporary Spirituality and Ethics
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student analyseert fenomenen van hedendaagse spiritualiteit die aangetroffen worden in de Nederlandse samenleving op zodanige wijze dat zichtbaar wordt dat deze fenomenen verstaan kunnen worden als manieren van omgaan met ervaringen van contingentie. LUK 2: De student beoordeelt actuele ethische en politieke vraagstukken op zodanige wijze dat hij de levensbeschouwelijke implicaties van deze vraagstukken zichtbaar maakt, een en ander binnen het perspectief van de eigen levensgeschiedenis.
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Literatuur en ander studiemateriaal is beschikbaar via Canvas
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Hedendaagse spiritualiteit en ethiek. Cursusmateriaal is via Canvas beschikbaar.

Inleiding wereldgodsdiensten	
Naam onderwijseenheid	Inleiding wereldgodsdiensten
Engelse vertaling	Introduction to World Religions
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student duidt fenomenen uit boeddhisme, hindoeïsme, christendom, jodendom en islam die aangetroffen worden in de hedendaagse Nederlandse samenleving op zodanige wijze dat zichtbaar wordt dat deze fenomenen verstaan kunnen worden als manieren van omgaan met ervaringen van contingentie
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Prothero, S. (2011) <i>God Is Not One, The Eight Rival Religions That Run the World</i>. HarperCollins Publishers Inc; EAN: 9780061571282 • Kemp, H.P. (2013), <i>The One-Stop Guide to World Religions</i>. Lion Hudson LTD; EAN: 9780745955094 • Extra literatuur is beschikbaar via Canvas
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Inleiding wereldgodsdiensten. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas

Verkennen van levensbeschouwelijke praktijken	
Naam onderwijseenheid	Verkennen van levensbeschouwelijke praktijken
Engelse vertaling	Exploring Worldview Practices
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student is in staat om op basis van eigen, haalbare, onderzoeksvragen, met behulp van enkele empirische dataverzamelingsmethoden, doordacht en navolgbaar de zingevende functie van enkele levensbeschouwelijke praktijken te verkennen.
Leerwegaafhankelijke toets	Zelfbeoordeling
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Verkennen levensbeschouwelijke praktijken. Cursusmateriaal, waaronder een reader over onderzoeksmethodieken is beschikbaar via Canvas

Geschiedenis van de filosofie tot 1500	
Naam onderwijseenheid	Geschiedenis van de filosofie tot 1500
Engelse vertaling	History of Philosophy until 1500
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student heeft een globaal besef van de historische context waarbinnen de klassieke filosofie zich ontwikkelt tot aan 1500. LUK 2: De student beschrijft met het oog op de tweedegraads onderwijssetting de belangrijkste kenmerken van de belangrijkste stromingen in de klassieke filosofie, daarmee indien nodig verwijzend naar de specifieke denkbeelden van en bijzondere verschillen tussen de belangrijkste vertegenwoordigers van de klassieke filosofie en haar stromingen. LUK 3: De student analyseert de belangrijkste kenmerken van de belangrijkste stromingen in de klassieke filosofie en haar vertegenwoordigers aan de hand van haar epistemische, ethische, metafysische en politieke dimensies, en kan deze analyse illustreren met eenvoudige voorbeelden, zowel historisch als actueel. LUK 4: De student formuleert op basis van de analyses bij LUK 1, 2 en 3 toepassings- en interpretatiemogelijkheden binnen zijn beroepscontext.
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Aristoteles, fragmenten uit <i>Nicomachische ethiek</i> en <i>Politica</i> • Drosterij, G., Van Geffen, B. (2020). <i>Sleutelvragen van de filosofie: een politieke en metafysische geschiedenis. Syllabus</i>. Z.p. • De Bijbel (2013). De Nieuwe Bijbelvertaling. Nederlands Bijbelgenootschap. Athenaeum-Polak & Van Gennep. • De Naardense Bijbel (2014) Vertaald uit Grieks, Hebreeuws en Aramees door Pieter Oussoren, Uitgeverij Skandalon Contact • Plato, fragmenten uit dialogen: Staat, Phaedrus, Phaedo, Wetten, Symposium, Apologie

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Geschiedenis van de filosofie tot 1500. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas.

Levensbeschouwelijk communiceren	
Naam onderwijseenheid	Levensbeschouwelijk communiceren
Engelse vertaling	Communication and Worldviews
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student analyseert met het oog op een tweedegraads onderwijssetting een gesprekssituatie waaraan hij deelgenomen heeft op zodanige wijze dat hij laat zien in hoeverre in deze situatie sprake is van levensbeschouwelijke communicatie en op zodanige wijze dat hij blijk geeft zicht te hebben op de eigen levensbeschouwing en respect te hebben voor de levensbeschouwing van de gesprekspartner(s). LUK 2: De student organiseert in een tweedegraads onderwijssetting een gesprekssituatie op zo'n manier dat de levensbeschouwelijke positie van iedere deelnemer aan bod kan komen. LUK 3: De student analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijscontext een dialoog in het publieke domein op zo'n wijze dat het levensbeschouwelijk gehalte van de dialoog zichtbaar wordt met behulp van de volgende basisconcepten van levensbeschouwing: transcendentie-immanentie; sacraal-profaan; eeuwigheid-vergankelijkheid; heteronomie-autonomie; vertrouwen-angst; chaos-hoop.
Leerwegaafhankelijke toets	Portfolioassessment
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Kalsky, M. (2013). Omgaan met religieuze diversiteit. <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i> 13(1), 84-89 • Bakker, C. (2002). Godsdiensten dialogiseren niet – mensen (eventueel) wel. <i>Praktische Theologie: Nederlands tijdschrift voor pastorale wetenschappen</i> 29(1), 17-26 • Hamers, K. (2018). Dialogisch schrijven. In: Bénéker, T. (red.). <i>Toekomstgericht onderwijs in de maatschappijvakken: Een vakdidactisch perspectief vanuit aardrijkskunde, economie, geschiedenis, levensbeschouwing en maatschappijleer</i> (pp 89-105), http://www.expertisecentrum-mmv/cms_data/Beneker_2018_Toekomstgericht_onderwijs.pdf • Prothero, S. (2011). <i>God is niet één: Overzicht van de grootste wereldgodsdiensten</i>. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker pp. 11-38 • Nunez, C., Nunez, R. & Popma, L. (2010). <i>Interculturele communicatie, van ontkenning tot wederzijdse integratie</i>. Assen: Van Gorcum pp. 8-17; 76-90 • Shapiro, J. (Pr.) & Goldberg, B.Z. (Reg.). (2000). <i>Promises</i>. • www.nieuwwij.nl • https://www.kuleuven.be/thomas/page/

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Levensbeschouwelijk communiceren. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas

Vakdidactiek A: Levensbeschouwing in de school	
Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek A: Levensbeschouwing in de school
Engelse vertaling	Teaching Methods Religious Education A: Teaching Religious Education
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student selecteert en onderbouwt leermiddelen en werkvormen voor lessen levensbeschouwing onderbouw voortgezet onderwijs uit actuele lesmethodes levensbeschouwing op zodanige wijze dat zij op basis van lesdoelen passen bij niveau en beginsituatie van een zelfgekozen groep leerlingen. LUK 2: De student analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijssetting actuele lesmethodes levensbeschouwing op zodanige wijze dat zichtbaar wordt vanuit welke visie op het schoolvak de doelen, inhouden, leermiddelen en werkvormen gekozen zijn.
Leerwegaafhankelijke toets	Portfolioassessment
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	- Allij, E.T. (2009). <i>Godsdienstpedagogiek: Dimensies en spanningsvelden</i>. Zoetermeer: Meinema, pp. 167-204. - Hamers, K. (2010). Eerst de visie, dan de methode. <i>Narthex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 10(1/2), 30-37. - Vermeer, P. (2013). Leren denken in levensbeschouwing. <i>Narthex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 13(3), 64-69. - Vermeer, P. (2012). Meta-concepts, thinking skills and religious education. <i>British Journal of Religious Education</i>, 34(3), 333-347 (2014) Themanummer Bouwen aan concepten. <i>Narthex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 14(3). - Pollefeyt, D. (2005). <i>Uittocht en Utopie: Een godsdienstpedagogiek voor een interreligieuze en interlevensbeschouwelijke wereld</i>. (www.kuleuven.be/thomas/page/download/45264). - Geurts, T. <i>Omgaan met bronnen</i>. (www.thomageurts.nl/omgaan-met-bronnen). - Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl www.vdginfo.nl - Lesmethodes Levensbeschouwing - Bij de opleiding op te vragen documenten

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan Vakdidactiek A volgen. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas

Vakdidactiek B: Basisbeginselen	
Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek B: Basisbeginselen
Engelse vertaling	Teaching Methods Religious Education B: Basic Principles
Plaats blok in de opleiding	Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student ontwerpt valide toetsen op zodanige wijze dat zij passen bij de lesdoelen van een lessenserie uit een bestaande methode levensbeschouwing onderbouw voortgezet onderwijs of het op de stageschool gebruikte lesmateriaal. LUK 2: De student verwoordt zijn visie op de toetsbaarheid van levensbeschouwing in het voortgezet onderwijs op zodanige wijze dat hij zichtbaar maakt welke problematiek bij de toetsbaarheid van levensbeschouwing in het voortgezet onderwijs aan de orde is en op zodanige wijze dat hij valide argumenten voor zijn visie aandraagt. LUK 3: De student beoordeelt vakdidactische modellen levensbeschouwing voortgezet onderwijs op zodanige wijze dat hij zijn visie op het schoolvak levensbeschouwing verwoordt en onderbouwt. Toelichting: Bij het ontwerpen van toetsen dient het volgende meegenomen te worden: • toetsmatrijs; • concrete toetsen; • correctievoorschriften/rubric; • onderbouwing normering Te denken valt aan de volgende vakdidactische modellen: • model Van Gaans & Hamers; • basishandelingen van T. Geurts; • levensvragenmodel; • model Erricker. • GSM-model
Leerwegaafhankelijke toets	Portfolioassessment
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Geerligts, T. & Van der Veen, T. (2010). <i>Lesgeven en zelfstandig leren</i>. Assen: Van Gorcum • Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2016 of later). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho • Schoots-Wilke, H. & Van Vroonhoven, W. (e.a.) (2011). <i>De kracht van de leraar: De 7 principes voor een rijke leeromgeving</i>. 's Hertogenbosch: KPC Groep. • Hoogeveen, P. & Winkels, J. (2011). <i>Het didactische werkvormenboek: Variatie en differentiatie in de praktijk</i>. Assen: Van Gorcum.

	• Wood, C. (2009). <i>The RE Teacher's Handbook</i>. London: Continuum, pp 77-104. • Cohen-Schotanus, J. (2010). <i>Tegenintuïtief: Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleraar onderzoek van onderwijs in de medische wetenschappen</i>: Rijksuniversiteit Groningen. • Ter Avest, I. & Geurts, T. (2004). Geloven in toetsen. <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 4(4), 7-11. • Pol, H. (2004). Portfolio in de klas bij lessen levensbeschouwing? <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 4(4), 12-15. • Van den Berg, B. (2004). Tabbladen voor een portfolio godsdienst/levensbeschouwing. <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 4(4), 16-19. • De Pater, J. (2013). Het toetsen van discussiëren. <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 13(3), 78-84. • Hamers, K. (2016). Leerlingen motiveren? Toets formatief... <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i> 16(4), 5-10. • Visser, T. (2016). Zinvol Toetsen. Pleidooi voor gematigd summatief en geregeld formatief toetsen. <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i> 16 (4), 11-14. • Ter Avest, I. (2016). "Het liedje gaat over de zin van het leven". Over formatief toetsen van levensbeschouwelijke vorming. In: <i>Narhex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i> 16(4), 24-30 • Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl • Methodes Levensbeschouwing
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan de module Vakdidactiek B volgen. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas

Filosofie en ethiek	
Naam onderwijseenheid	Filosofie en ethiek
Engelse vertaling	Philosophy and Ethics
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student kan de (in het Westen actuele) grote westerse wijsgerig-ethische tradities (zoals aangegeven in de kennisbasis) ook in hun actuele ontwikkeling verwoorden, er kritiek op formuleren en er de levensbeschouwelijke achtergrond van beschrijven, met het oog op de tweedegraads onderwijscontext. LUK 2: De student kan binnen de schoolcontext actuele ethische, politieke en levensbeschouwelijke vraagstukken analyseren en evalueren vanuit meerdere wijsgerig-ethische tradities op zo'n manier dat de uitkomst van de evaluatie omgezet kan worden in handelingsvoorstellen, zowel in de lespraktijk als ten aanzien van het (school-)organisatiebeleid, ethische beraad en ethische commissie. Toelichting: bij wijsgerig-ethische tradities kan gedacht worden aan deugden-, gevolgen, plichten- en differentie-ethiek; onder schoolcontext wordt verstaan zowel de klas, als team, management en ouders
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Van Hees, M., Nys, T., & Robeyns, I. (Red.). <i>Basisboek ethiek</i>. Amsterdam: Boom.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan de lessen Filosofie en ethiek volgen. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas

Christendom: leer en leven	
Naam onderwijseenheid	Christendom: leer en leven
Engelse vertaling	Christianity: Doctrine and Live
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student kan met het oog op het tweedegraads onderwijsveld conform de kennisbasis voorbeelden geven van de geschiedenis van de wisselwerking tussen politiek, het publieke leven en christelijke tradities. LUK 2: De student kan met het oog op het tweedegraads onderwijsveld conform de kennisbasis voorbeelden geven van de impact en het belang van tradities en culturen bij het formuleren van zaken van christelijke dogma's en moraal. LUK 3: De student kan met het oog op het tweedegraads onderwijsveld conform de kennisbasis voorbeelden geven van ontwikkelingen in de Nederlandse kerkelijke situatie.
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Van den Akker, N., & Nissen, P. (1999), <i>Wegen en dwarswegen. Tweeduizend jaar christendom in hoofdlijnen</i>. Amsterdam: Boom. • Van Eijnatten, J., & Van Lieburg, F. (2006). <i>Nederlandse religiegeschiedenis</i>. Hilversum: Verloren. • Ten Kate, L., & Poorthuis, M. (reds.). (2017). <i>25 Eeuwen theologie: teksten/toelichtingen</i>. Amsterdam: Boom
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Christendom: leer en leven. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas.

Geschiedenis van de filosofie na 1500	
Naam onderwijseenheid	Geschiedenis van de filosofie na 1500
Engelse vertaling	History of Philosophy after 1500
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student heeft een globaal besef van de historische context waarbinnen de filosofie zich ontwikkelt na 1500. LUK 2: De student beschrijft met het oog op de tweedegraads onderwijssetting de belangrijkste kenmerken van de belangrijkste stromingen in de filosofie na 1500, daarbij verwijzend naar de specifieke denkbeelden van en bijzondere verschillen tussen de belangrijkste stromingen, in het algemeen de moderne, laatmoderne en postmoderne filosofie. LUK 3: De student analyseert de belangrijkste kenmerken van de belangrijkste stromingen in filosofie na 1500 zoals omschreven aan de hand van haar epistemische, ethische, metafysische en politieke dimensies, en kan deze analyse illustreren met eenvoudige voorbeelden. LUK 4: De student formuleert op basis van de analyses bij LUK 1, 2 en 3 toepassingsmogelijkheden binnen zijn beroepscontext.
Leerwegaafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Drosterij, G., Van Geffen, B. (2020). <i>Sleutelvragen van de filosofie: een politieke en metafysische geschiedenis. Syllabus</i>. Z.p.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Geschiedenis van de filosofie na 1500. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas.

Interlevensbeschouwelijk dialogiseren	
Naam onderwijseenheid	Interlevensbeschouwelijk dialogiseren
Engelse vertaling	Interreligious Dialogue
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student reflecteert op een interlevensbeschouwelijke dialoog waaraan hij heeft deelgenomen -context naar keuze- op zodanige wijze dat hij zijn eigen rol en verantwoordelijkheid evalueert. LUK 2: De student reflecteert op een interlevensbeschouwelijke dialoog die hij heeft gefaciliteerd voor leerlingen in het tweedegraads onderwijsgebied op zodanige wijze dat hij in zijn reflectie minimaal twee verschillende visies betreft uit de vakliteratuur over de mogelijkheden en onmogelijkheden van interlevensbeschouwelijke dialoog in de school.
Leerwegaafhankelijke toets	Portfolioassessment
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	- Prothero, S. (2011). <i>God is niet één: Overzicht van de grootste godsdiensten</i>. Amsterdam: Bert Bakker pp. 11-38 - Moyaert, M. (2011). <i>Leven in Babelse tijden: De noodzaak van een interreligieuze dialoog</i>. Zoetermeer: Klement - Kalsky, M. (2013). Omgaan met religieuze diversiteit. <i>Narthex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i>, 13(1), 84-89 - Kalsky, M. (Red.) (2013). <i>Alsof ik thuis ben, samenleven in een land vol verschillen</i>. Almere: Parthenon - De Jong, A. (2012). Van elkaar leren: Over doelen en doeloriëntaties van interreligieus leren opgehaald van website: Handelingen, Tijdschrift voor praktische theologie en religiewetenschap www.handelingen.com/detailed-news/article/van-elkaar-leren.html - Nunez, C., Nunez, R., & Popma, L. (2010). <i>Interculturele communicatie, Van ontkenning tot wederzijdse integratie</i>. Assen: Van Gorcum, pp. 8-17; 68-90 - Roebben, B. (2015). <i>Inclusieve godsdienstpiedagogiek, grondlijnen voor levensbeschouwelijke vorming</i>. Leuven/Voorburg: Acco - Sociaal en Cultureel Planbureau (2014). <i>Geloven binnen en buiten verband: Godsdienstige ontwikkelingen in Nederland</i>. Den Haag: SCP - Hamers, K. (2018). Dialogisch schrijven: Levensbeschouwing. In: T. Béneker (Red). <i>Toekomstgericht onderwijs in de maatschappijvakken: Een vakdidactisch perspectief vanuit aardrijkskunde, economie, geschiedenis, levensbeschouwing en maatschappijleer</i> (pp. 89-105) http://www.expertisecentrum-mmv/cms_data/Beneker_2018_Toekomstgericht_onderwijs.pdf - Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl

	• Narthex 21(2) <i>Hoogspanning. Omgaan met controverse en conflict in de klas</i> • www.vdlginfo.nl
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan de module Interlevensbeschouwelijk dialogiseren volgen. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas

Heilige teksten	
Naam onderwijseenheid	Heilige teksten
Engelse vertaling	Holy Scriptures
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student kan met het oog op de tweedegraads onderwijscontext, heilige teksten van de vijf wereldreligies analyseren en verklaren, zoals beoogd in de kennisbasis en met de daar aangegeven kennisdomeinen, met behulp van zowel de historisch-kritische als de hermeneutisch methode, en recht doende aan de inwendige normativiteit van de tekst. LUK 2: De student kan in eigen woorden de heilige teksten van de vijf religies, alsook de tradities in de omgang met die teksten beschrijven, en zijn positie tot de geanalyseerde heilige teksten bepalen door zijn eigen normativiteit te confronteren met de inwendige normativiteit van de tekst.. Toelichting: onder de vijf wereldreligies wordt verstaan boeddhisme, hindoeïsme, christendom, jodendom en islam.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Armstrong, K. (2019). <i>De verloren kunst van de heilige geschriften</i>. Amsterdam: De Bezige Bij. • Bijbel in meerdere gangbare vertalingen (minstens één wetenschappelijk gefundeerd). • Leemhuis, F. (vertaler). (2014). <i>De Koran</i>. Houten: Spectrum. • De Breet, J. & Janssen, R. (2011). <i>Aldus sprak de Boeddha: Bloemlezing uit de Pali-canon</i> (2e ed.). Nieuwkerk a/d IJssel, Nederland: Asoka.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Heilige teksten. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas

Oosterse religies en spiritualiteit	
Naam onderwijseenheid	Oosterse religies en spiritualiteit
Engelse vertaling	Eastern Religions and Spirituality
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student verklaart met het oog op de tweedegraads onderwijssetting verschijningsvormen van oosterse religies binnen een historisch en religiewetenschappelijk perspectief op een zodanige wijze dat de kernbegrippen van deze levensbeschouwelijke stromingen, zoals geformuleerd in de Kennisbasis Godsdienst/Levensbeschouwing, gebruikt en geduid worden. LUK 2: De student selecteert en analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijssetting verschillende actuele voorbeelden van de in LUK 1 geformuleerde verschijningsvormen op zodanige wijze dat duidelijk wordt welke uitdagingen door volgelingen van de oosterse religies in de moderne tijd worden ondervonden en welke antwoorden zij formuleren op die uitdagingen.
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Knott, K. (2016). Hinduism: A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press (ISBN 9780198745549) • Keown, D. (2013). Buddhism: A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press (ISBN 9780199663835)
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Oosterse religies en spiritualiteit. Studiemateriaal is beschikbaar via Canvas

Interculturele Theologie	
Naam onderwijseenheid	Interculturele Theologie
Engelse vertaling	Intercultural Theology
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK1: De student kan met het oog op de tweedegraads onderwijscontext in grote lijnen de ontwikkeling en transitie schetsen van de theologie in het christendom en in andere culturen van oudheid tot heden. LUK 2: De student kan relevante actuele theologische inzichten selecteren en verdiepen voor de doelgroep in de tweedegraads onderwijscontext. LUK 3: De student kan het belang en de (on)mogelijkheden van de theologische dialoog van de verschillende religies benoemen en illustreren aan de hand van actuele voorbeelden. LUK 4: De student kan de verschillende theologische posities confronteren met zijn eigen levensbeschouwelijke positie en daar zelfkritische vragen bij stellen.
Leerwegonafhankelijke toets	Essay
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Ten Kate, L, & Poorthuis, M. (Reds.). (2017). <i>25 Eeuwen theologie: teksten, toelichtingen</i>. Amsterdam: Boom
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan de module Interculturele Theologie volgen.

Vakdidactiek C: Ontwerpen van lesmaterialen; Mens en maatschappij	
Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek C: Ontwerpen van lesmaterialen; Mens en maatschappij
Engelse vertaling	Teaching Methods Religious Education C: Constructing Lessons in Religious Education
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student ontwerpt, bereidt voor en voert leeractiviteiten Levensbeschouwing uit voor een zelf gekozen groep leerlingen in het tweedegraads onderwijsgebied op zodanige wijze dat zichtbaar wordt dat de leeractiviteiten ontworpen zijn vanuit een visie op inhoud en didactiek van het vak en op zodanige wijze dat zichtbaar wordt dat in ontwerp, voorbereiding en uitvoering rekening gehouden wordt met de doelgroep LUK 2: De student evalueert leerproces en leeropbrengsten van door hem zelf ontworpen, voorbereide en uitgevoerde leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads onderwijsgebied op zodanige wijze dat een relatie gelegd wordt met het door hem zelf gekozen vakdidactisch model. LUK 3: De student omschrijft zijn eigen positie als docent levensbeschouwing voor het tweedegraadsgebied binnen het leergebied mens en maatschappij op zodanige wijze dat verwezen wordt naar literatuur over het leergebied mens en maatschappij.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• T. Béneker (Red.). (2018). <i>Toekomstgericht onderwijs in de maatschappijvakken: Een vakdidactisch perspectief vanuit aardrijkskunde, economie, geschiedenis, levensbeschouwing en maatschappijleer</i> (pp. 89-105). (http://www.expertisecentrum-mmv.nl/cms_data/Beneker_2018_Toekomstgericht_onderwijs.pdf). • Baumfield, V. (2002). <i>Thinking through Religious Education</i>. Cambridge: Black Bear Press • Wood, C. (2009). <i>The RE Teacher's Handbook</i>. London: Continuum. • Hoogeveen, P. & Winkels, J. (2014). <i>Het didactische werkvormenboek: Variatie en differentiatie in de praktijk</i>. Assen: Van Gorcum. • Van Boxtel, C. (e.a.). (2009). <i>Vakintegratie in de mens-maatschappijvakken</i>. Amsterdam: LEMM • Klaasen, C., & Vreugdenhil, B. (2011). <i>Godsdienst en vakkenintegratie</i>. Nijmegen: Vakgroep sociologie RU • Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl • Artikelen uit Narthex • www.vdglinfo.nl • Methodes levensbeschouwing en Mens- en maatschappijvakken

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De studenten kan deelnemen aan de module Vakdidactiek C en aan de module Mens en Maatschappij

Jodendom en islam: verleden en heden	
Naam onderwijseenheid	Jodendom en islam: verleden en heden
Engelse vertaling	Judaism and Islam: Past and Present
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student beschrijft met het oog op de tweedegraads onderwijssetting verschijningsvormen van jodendom en islam vanuit een historisch perspectief op zodanige wijze dat de kernbegrippen van deze levensbeschouwelijke stromingen zoals geformuleerd in de Kennisbasis Godsdienst/Levensbeschouwing aan de orde komen. LUK 2: De student selecteert en analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijssetting verschillende actuele voorbeelden van jodendom en islam op zodanige wijze dat duidelijk wordt welke uitdagingen door volgelingen van jodendom en islam in de moderne tijd wereldwijd, maar ook expliciet in Nederland worden ondervonden en hoe ze hiermee omgaan. LUK 3: De student beoordeelt met het oog op de tweedegraads onderwijssetting twee zelfgekozen hedendaagse vormgevingen aan traditionele bronnen uit jodendom en islam op zodanige wijze dat hij de relatie tussen vorm en inhoud betreft en op zodanige wijze dat hij aandacht besteedt aan zowel de historische context als de Wirkungsgeschiede van de traditionele bron.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	• El Bachiri, M. (2017). <i>Een jihad van liefde</i>. Amsterdam: De Bezige Bij. • Ten Kate L. & Poorthuis, M (2017), <i>25 Eeuwen theologie</i>. Amsterdam: Uitgeverij Boom • Krabbé, J. (1998). <i>Left Luggage</i>. Castle Hill Films. • Mettepenningen, J. (2015). <i>Geloven</i> (1ste editie). Tiel: Lannoo. • Oxtoby, W.G., Amore, R.C., Hussain, A. & Segal, F.A. (Ed.) (2015). <i>A Concise Introduction to World Religions</i> (3e rev. ed.), Oxford: Oxford University Press • Prothero, S. (2011). <i>God is niet één: Overzicht van de grootste wereldgodsdiensten</i>. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker • Shapiro, J. (Pr.) & Goldberg, B.Z. (Reg.). (2000). <i>Promises</i>. • Bijbel (bij voorkeur Willibrordvertaling vanaf 1995) • Leemhuis, F. (vertaler: 2014), <i>De Koran</i>. Houten: Spectrum

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module jodendom en islam: verleden en heden.

Ethiek: levensbeschouwing en burgerschap	
Naam onderwijseenheid	Ethiek: levensbeschouwing en burgerschap
Engelse vertaling	Ethics: philosophy of life and civics
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student beschrijft met het oog op de tweedegraads onderwijscontext verschillende opvattingen van burgerschap. LUK 2: De student analyseert de verschillende visies op burgerschap op achterliggende levensbeschouwelijke en ethische achtergronden. LUK 3: De student analyseert met behulp van de in LUK 1 en 2 benoemde opvattingen maatschappelijke vraagstukken op zo'n manier dat de politieke implicaties van het gebruik van de verschillende opvattingen duidelijk worden. LUK 4: De student formuleert op basis van de analyse bij LUK 3 toepassingsmogelijkheden binnen zijn beroepscontext.
Leerwegaafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Hamers, K.(2020). Over het basiscurriculum en de vrijheid van onderwijs: een complexe relatie. <i>Narthex: Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie</i> 20(1), 69-74. • Savater, F. (2013). <i>Vrijheid, gelijkheid, burgerschap</i>. Utrecht: Bijleveld. • Akkerman, S. (2016). <i>Het klopt wel maar het deugt niet: De maatschappelijke moraal in het nauw</i>. Rotterdam: Lemniscaat. • Eidhof, B. (2019). <i>Handboek burgerschapsonderwijs voor het VO</i>. Den Haag: ProDemos. • Kooij, J. van de. (z.d.). <i>Aan de slag met burgerschapsonderwijs</i>. Woerden: Verus.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Ethiek: levensbeschouwing en burgerschap. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas

Hedendaagse theologie en humanistiek	
Naam onderwijseenheid	Hedendaagse theologie en humanistiek
Engelse vertaling	Contemporary theology and humanistics
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student analyseert met het oog op de context van het tweedegraads onderwijsveld zinbehoeften in de hedendaagse samenleving op zo'n manier dat de uitdaging voor een humanistische en/of theologische benadering van de actualiteit zichtbaar wordt. LUK 2: De student beoordeelt verschillende manieren om humanistisch en/of theologisch te reflecteren op de samenleving met het oog op de mate waarin deze benaderingen recht doen aan de zinbehoeften binnen de hedendaagse samenleving, voor zover deze binnen het tweedegraads onderwijsveld zichtbaar worden. LUK 3: De student beoordeelt met het oog op het tweedegraads onderwijsveld in hoeverre moderne verbeeldingen van zin adequate hermeneutisering van traditionele verbeeldingen zijn op zo'n manier dat de zeggingskracht van de moderne verbeeldingen voor zijn leerlingen zichtbaar wordt.
Leerwegaafhankelijke toets	Essay
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Borgman, E. (2020). <i>Alle dingen nieuw I: Inleiding en Invocatio: Een theologische visie voor de 21ste eeuw</i>. Kampen: Kok. • Alma, H. (2020). <i>Het verlangen naar zin: De zoektocht naar resonantie in de wereld</i>. Utrecht: Ten Have.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Hedendaagse theologie en humanistiek. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas

Godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie	
Naam onderwijseenheid	Godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie
Engelse vertaling	Psychology and Sociology of Religion
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijssetting actuele discussies over de positie van religie/levensbeschouwing binnen de maatschappij vanuit een godsdienstpsychologisch perspectief op zodanige wijze dat de inhoud van godsdienstpsychologie zoals deze zijn beschreven in de Kennisbasis Godsdienst/Levensbeschouwing aan de orde komen. LUK 2: De student analyseert met het oog op de tweedegraads onderwijssetting actuele discussies over de positie van religie/levensbeschouwing binnen de maatschappij vanuit een godsdienstsociologisch perspectief op zodanige wijze dat de inhoud van godsdienstsociologie zoals deze zijn beschreven in de Kennisbasis Godsdienst/Levensbeschouwing aan de orde komen.
Leerwegaafhankelijke toets	Kennistoets met open vragen
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	- Hart, J. de (2014), <i>Geloven binnen en buiten verband: Godsdienstige ontwikkelingen in Nederland</i>. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau. - Dekker, G. & Stoffels, H.C. (2011). <i>Godsdienst en samenleving: Een introductie in de godsdienstsociologie</i> (9de druk). Kampen: Kok. - Van Hoof, J. & Van Ruysseveldt, J. (Red.) (2004). <i>Sociologie en de moderne samenleving: Maatschappelijke veranderingen van de industriële omwenteling tot in de 21ste eeuw</i> (6de druk). Amsterdam: Boom. - Beckford, J. A. (2008). <i>Social theory and religion</i>. Cambridge: Cambridge University Press. - Van Saane, J. (2011). <i>Religie is zo gek nog niet: Een introductie in de godsdienstpsychologie</i> (2de druk). Utrecht: Ten Have. <i>Kennisbasis Godsdienst en Levensbeschouwing</i>. (https://www.10voordeleraar.nl/documents/kennisbases_2017_tweedegraads/Kennisbasis%20Godsdienst%20en%20Levensbeschouwing%20-%20pdf-versie%20november%202017.pdf).
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Godsdienstpsychologie en godsdienstsociologie. Lesmateriaal is beschikbaar via Canvas.

Vakdidactiek D: Godsdienstpedagogiek en ontwerpen van onderwijs	
Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek D: Godsdienstpedagogiek en ontwerpen van onderwijs
Engelse vertaling	Teaching Methods Religious Education D: Pedagogy of Religion and Curriculum Development
Plaats blok in de opleiding	Hoofdphase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student ontwerpt, bereidt voor en voert samenhangende leeractiviteiten of een lessenreeks Levensbeschouwing uit voor een zelf gekozen groep leerlingen in het tweedegraads onderwijsgebied op zodanige wijze dat zichtbaar wordt dat bij het ontwerp gebruik gemaakt is van een erkend ontwerpmodel. LUK 2: De student evalueert leerproces en leeropbrengsten van deze door hem zelf ontworpen, voorbereide en uitgevoerde samenhangende leeractiviteiten of lessenreeks voor leerlingen in het tweedegraads onderwijsgebied op zodanige wijze dat een relatie gelegd wordt met een door hem zelf gekozen vakdidactisch model. LUK 3: De student verantwoordt zijn onderwijsontwerp en de daarin gemaakte godsdienstpedagogische keuzes op zodanige wijze dat zichtbaar wordt wat zijn visie op godsdienstpedagogiek is in confrontatie met minimaal een andere godsdienstpedagogische positie. Toelichting: Een erkend ontwerpmodel is bijvoorbeeld de ontwerpcyclus van Hoobroeckx en Haak of het curriculaire spinnenweb van J. van den Akker.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Van den Akker, J. (2003), <i>Het curriculaire spinnenweb</i>. Te downloaden via SLO.nl • Hoobroeckx, F., & Haak, E. (2002). <i>Onderwijskundig ontwerpen: Het ontwerp als basis voor leermiddelenontwikkeling</i>. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghem. • Roebben, B. (2015). <i>Inclusieve godsdienstpedagogiek: Grondlijnen voor levensbeschouwelijke vorming</i>. Leuven/Den Haag: Acco. • Allii, E.T. (2009). <i>Godsdienstpedagogiek: Dimensies en spanningsvelden</i>. Zoetermeer: Meinema • Reijn. M.L. & Visser, T (Red.) (2011). <i>Handleiding Vakleerplan Godsdienst/Levensbeschouwing</i>. Woerden. (https://www.verus.nl/sites/www.verus.nl/files/downloads/handleiding_vakleerplan_gl.pdf). • Van Swetselaar, R., & Visser, T. (Red.) (2011). <i>Leerlingcompetenties Godsdienst/Levensbeschouwing</i>.

	Woerden. (https://www.verus.nl/sites/www.verus.nl/files/downloads/leerlingcompetenties_gl.pdf). • Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl • Artikelen uit Narthex. • Zie ook de aanbevolen literatuur Vakdidactiek C: Ontwerpen van lesmaterialen.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Vakdidactiek D.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten gekoppeld aan een onderwijsseenheid

Naam onderwijsseenheid	Vorbereiden op afstuderen
Engelse vertaling	Preparing for Graduation
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student formuleert een relevante visie op de maatschappelijke rol van levensbeschouwing en de waarde van levensbeschouwelijk onderwijs in zijn tweedegraads beroepspraktijk, waarbij de student bewust reflecteert op bestaande maatschappelijke en vakdidactische discussies. LUK 2: De student formuleert op basis van zijn visie een voor hem relevante vakdidactische uitdaging voor de komende jaren in zijn tweedegraads beroepspraktijk.
Leerwegonafhankelijke toets	Zelfbeoordeling
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	• Van Dijk-Groeneboer, M. et al (2020). <i>Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing & Religie</i>, Leven leren vanuit je wortels. Te downloaden van www.expertisecentrumlervo.nl • Buijs, G., & Ten Hooven, M. (red.) (2015). <i>Nuchtere betogen over religie: Waarheid en verdichting over de publieke rol van godsdiensten</i>. Budel: Damon
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student kan deelnemen aan de module Vorbereiden op afstuderen. Cursusmateriaal is beschikbaar via Canvas

APV (Algemene professionele vorming) 1: De basis van het lesgeven	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV (Algemene professionele vorming) 1: De basis van het lesgeven
Engelse vertaling	General Professional Training 1: The fundamentals of teaching
Blok	Pedagogisch bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1 De student ontwerpt een les rekening houdend met de context, werkvormen, lesdoelen en (digitale) onderwijsleermiddelen en hij onderbouwt deze les vanuit leertheorieën, visies op leren en visies op intelligentie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. LUK 2 De student analyseert een zelf ontworpen en uitgevoerde les vanuit theoretische concepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. Daaropvolgend reflecteert hij op zijn professioneel handelen waarbij hij de feedback van anderen op navolgbare en kritisch-reflectieve wijze betreft. LUK 3 De student beschrijft het Nederlandse onderwijsstelsel en verschillende onderwijsconcepten van vroeger en nu gerelateerd aan maatschappelijke ontwikkelingen en zijn eigen onderwijsvertuigingen binnen het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. Van, (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Moonen, B., Goot, L., Veldhuizen, S. (2022). <i>De zes rollen van de leraar in de praktijk</i>. CPS Uitgeverij. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voortgezet-onderwijs Geraadpleegd op 18 mei 2022 via www.rijksoverheid.nl Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen. Twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek</i>.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV1 De basis van het lesgeven de opleidingssite.

APV2: Ontwikkelingspsychologie	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV2: Ontwikkelingspsychologie
Engelse vertaling	GPT2: Developmental psychology
Blok	Pedagogisch Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student verklaart het handelen van leerlingen vanuit verschillende perspectieven te weten: diens overtuigingen, biologische factoren, verschillende ontwikkelingstheorieën en culturele aspecten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Vanuit deze verklaring beargumenteert hij zijn eigen handelen of zijn voornemen tot een bepaalde wijze van handelen. Zie canvas voor de toelichting.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: <u>Aanbevolen</u> De Wilde, J., Theunissen, M., & Van der Wal, J. (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Coutinho. Swaab, D. (2015). <i>Wij zijn ons brein - van baarmoeder tot Alzheimer</i>. Olympus.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV 2 Ontwikkelingspsychologie, canvas.

Professioneel Handelen Hoofdfase 1	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofdfase 1
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdfase 1 DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	10 EC
Leeruitkomsten HF1	In het tweede jaar van de lerarenopleiding gaat de aankomende leraar zich sterker richten op het geven van onderwijs en het hanteren van goed groeps- en klasse management. Je leert hierbij in een reële arbeidssituatie de problemen, uitdagingen en successen uit de (toekomstige) beroepspraktijk. Op de werkplek worden drie elementen aan elkaar verbonden (theorie, praktijk en persoon) om als aanstaande leraar daadwerkelijk tot groei te komen. LUK 1 De aankomende leraar ontwerpt leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van enkele werkvormen en een gestructureerde opbouw van de lesstof. LUK 2 De aankomende leraar creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. LUK 3 De aankomende leraar handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar leerlingen, collega's en medestudenten, vanuit zijn eigen kennis en opvattingen over onderwijs en respecteert hierbij de opvattingen van anderen. LUK 4 De aankomende leraar geeft richting en vorm aan de ontwikkeling van zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional op een planmatige manier en reflecteert hierbij op het eigen handelen onderbouwd vanuit zelfreflectie en feedback van anderen.
Leerwegonafhankelijke toets	Er wordt een portfolio gemaakt om zowel het eigen leerproces in beeld te brengen en de leeruitkomsten aan te tonen op basis van bewijslast. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De WPB/SO heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinerende en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of

	video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden. De stage vangt aan na het startgesprek. Hier is de IO en SO/WPB aanwezig. Tijdens het startgesprek of na enige weken stage lopen wordt bepaald welke stages voor hen gelden. De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen om de leeruitkomsten aan te tonen.
Opleidingsscholen	Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een professionele leergemeenschap, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Op opleidingsscholen draait het niet alleen om lesgeven. Contextrijk leren staat centraal via transfer-bijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten, themamiddagen, workshops, leerateliers, learning design studio's. Er worden leermomenten georganiseerd in professionele leergemeenschappen waarbij theorie, praktijk en persoon aan elkaar worden verbonden. Aankomende leraren (studenten), lerarenopleiders, schoolopleiders, werkplekbegeleiders, en bevoegde leraren leren op deze wijze van en met elkaar. Je wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op zo'n opleidingsschool leer en werk je met elkaar. denk je na hoe het onderwijs beter kan, ga je samen nieuwe uitdagingen in het onderwijs aan. Wij geloven dat aanstaande leraren in zo'n leer-werkomgeving het beste leren. Samen Opleiden betekent ook dat de lerarenopleiding leert door meer te werken vanuit co creatie met het werkveld, het werkveld is mede opleider en lectoraten dragen bij aan onderzoek in scholen. In onze beleving bouwen we op deze wijze samen met het werkveld aan goed toekomstbestendig onderwijs. Daarom zetten we zo in op Samen Opleiden. Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraagstuk.

APV3: Klassenmanagement	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV3: Klassenmanagement
Engelse vertaling	GPT3: Classroom management
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK 1 De student beargumenteert hoe hij een klassenklimaat kan creëren waarin leerlingen zich veilig kunnen ontwikkelen tot sociale, competente en zelfstandige mensen en/of beroepsbeoefenaars aan de hand van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor in het tweedegraads gebied. LUK 2 De student analyseert praktijkvoorbeelden inzake klassenmanagement met de daarbij behorende leerkrachtinterventies op basis van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. LUK 3 De student observeert en analyseert groepsprocessen in de klas en onderbouwt hoe deze processen positief beïnvloed kunnen worden vanuit groepsdynamische processen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Zie canvas voor de toelichting.
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. van. (2020). <i>Handboek voor Leraren</i>. Bussum: Coutinho. Slooter, M. (2018). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Uitgeverij Pica. Kneyber, R. (2020) <i>Orde Houden</i>. Phronese Optioneel: Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Coutinho./ Teitler, P & Teitler, R. (2022) Coutinho Marzano, R. (2014) <i>Wat werkt: Pedagogisch handelen & klassenmanagement</i>. Uitgeverij Bazalt

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV3 Klassenmanagement, canvas. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

APV4: In gesprek over sociale veiligheid	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV4: In gesprek over sociale veiligheid
Engelse vertaling	GPT4: Discussion about social safety
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting Sociale veiligheid - Digitale veiligheid (zie ook C6). - School en veiligheid (onder andere pestprotocol). - Soorten anti pestprogramma's en de effectiviteit hiervan. - Signaleren en effectief handelen (omgaan met grensoverschrijdend gedrag)	LUK 1 De student analyseert de kwaliteit van zelf uitgevoerde een-op-een gesprekken op basis van literatuur over soorten en functies van gesprekken, principes van effectieve communicatie, gespreksomstandigheden, basisgespreksvaardigheden en non-verbale en verbale-communicatie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Naar aanleiding van deze analyse reflecteert de student op zijn eigen handelen waarin hij feedback van anderen inzet met als doel sturing te geven aan zijn professionele en persoonlijke ontwikkeling. LUK 2 De student verwoordt enkele belangrijke uitgangspunten voor zijn handelen als docent vanuit het oogpunt van sociale veiligheid, hij onderbouwt dit vanuit opgedane praktijkervaringen en vanuit theoretische kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Op basis daarvan schetst hij zijn voornemen tot professioneel handelen naar leerlingen, ouders en andere professionals binnen het tweedegraads gebied. LUK 3 De student analyseert morele aspecten en dilemma's in zijn beroep en verantwoordt keuzes vanuit de pedagogische opdracht van de school en vanuit zijn persoonlijke onderwijsvisie waarbij hij verwijst naar theoretische inzichten en/of – concepten uit de generieke kennisbasis bachelor binnen het tweedegraads gebied. Zie canvas voor een toelichting.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier en presentatie
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Delfos, M. (2014). <i>Ik heb ook wat te vertellen!</i> SWP. Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i> . Coutinho. Gramsbergen-Hoogland, Y. & Van der Molen, H. (2013). <i>Gesprekken in organisaties</i> . Noordhoff. Janssen, D., Van der Loo, M., Van den Hurk, J. & Jansen, F. (2012). <i>Zakelijke communicatie</i> . Noordhoff.

	Konig, A. (2001). <i>In gesprek met de leerling</i>. EPN Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Coutinho. Hoofdstuk 13, paragraaf 13.2.2 (blz. 257 t/m 260) Van den Brand, A. (2010). <i>Gesprekscommunicatie</i>. Coutinho. De Wilde, J, Theunissen, M. & Van der Wal, J (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Coutinho. Vonk, R. (2013). <i>Sociale psychologie</i>. Noordhoff Wijsman, E. (2013). <i>Psychologie en sociologie</i>. Noordhoff.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie studiewijzer APV4, In gesprek over sociale veiligheid, op canvas. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren wordt aanbevolen voor het afronden van deze module.

Professioneel Handelen Hoofdphase 2	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofdphase 2
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdphase 2 DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	10 EC
Leeruitkomsten HF2	In hoofdphase 2 verdiept de aankomende leraar zich nog meer in lesgeven en de doelgroep. In deze fase dient de aankomende leraar zich meer te richten op de individuele behoefte van de doelgroep en maakt zich differentiatie meer eigen. Ook het blikveld dient zich te vergroten (van klas/groep naar team en school). LUK 1 De aankomende leraar ontwerpt samenhangende leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert en evalueert het leerproces en leeropbrengsten van de samenhangende leeractiviteiten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van afwisselende en activerende werkvormen volgens een gestructureerde opbouw van de lesstof waarbij tegemoet gekomen wordt aan de verschillende leerbehoeften van de leerlingen. LUK 2 De aankomende leraar creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij stemt zijn pedagogisch handelen af met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. LUK 3 De aankomend leraar handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar ouders en professionals (leerlingbegeleider, decaan, mentoren, zorgcoördinator) en gebruikt deze expertise bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van zijn eigen onderwijs. LUK 4 De aankomend leraar onderzoekt zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen en kan op basis van een zelfbeoordeling, gebaseerd op zelfreflectie en feedback van anderen, zelfstandig richting en vorm geven aan zijn ontwikkeling als professional.
Leerwegonafhankelijke toets	Er wordt een portfolio gemaakt om zowel het eigen leerproces in beeld te brengen en de leeruitkomsten aan te tonen op basis van bewijslast. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De WPB/SO heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is

	examinator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden. De stage vangt aan na het startgesprek. Hier is de IO en SO/WPB aanwezig. Tijdens het startgesprek of na enige weken stage lopen wordt bepaald welke stages voor hen gelden. De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen om de leeruitkomsten aan te tonen.
Opleidingsscholen	Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een professionele leergemeenschap, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Op opleidingsscholen draait het niet alleen om lesgeven. Contextrijk leren staat centraal via transfer-bijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten, themamiddagen, workshops, leerateliers, learning design studio's. Er worden leermomenten georganiseerd in professionele leergemeenschappen waarbij theorie, praktijk en persoon aan elkaar worden verbonden. Aankomende leraren (studenten), lerarenopleiders, schoolopleiders, werkplekbegeleiders, en bevoegde leraren leren op deze wijze van en met elkaar. Je wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op zo'n opleidingsschool leer en werk je met elkaar. denk je na hoe het onderwijs beter kan, ga je samen nieuwe uitdagingen in het onderwijs aan. Wij geloven dat aanstaande leraren in zo'n leer-werkomgeving het beste leren. Samen Opleiden betekent ook dat de lerarenopleiding leert door meer te werken vanuit co creatie met het werkveld, het werkveld is mede opleider en lectoraten dragen bij aan onderzoek in scholen. In onze beleving bouwen we op deze wijze samen met het werkveld aan goed toekomstbestendig onderwijs. Daarom zetten we zo in op Samen Opleiden. Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraagstuk.

Verbreiding of verdieping	
Naam eenheid van leeruitkomst	Verbreiding of verdieping
Engelse vertaling	Advanced Module
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Hoofdfase
EC	15 EC
Leeruitkomsten H-fase	De student toont aan hoe hij zijn vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid inhoudelijk of contextueel verbreed of verdiept door kennis te verwerven bij andere HBO de kennis en vaardigheden relevant voor zijn opleiding in een andere werkcontext opleidingen of door dan die van de tweedegraadsdocent op te doen. <u>Toelichting:</u> Voor verbreiding of verdieping heb je 4 mogelijkheden: A, B, C, of D. • Via een andere opleiding: A. Je kiest een of meer eenheden van leeruitkomsten van een andere tweedegraads lerarenopleiding, lerarenopleiding basisonderwijs of opleidingsminor en behaalt de daarbij horende (leerwegaafhankelijke) toetsen ter grootte van 15 credits. De leeruitkomsten van de andere lerarenopleiding hebben betrekking op andere vakinhoudelijke bekwaamheden dan aangeboden bij de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of betreffen pedagogisch-didactische bekwaamheden voor een andere leeftijdsgroep dan de tweedegraads lerarenopleiding. B. Je kiest een of meer programmaonderdelen van een andere geaccrediteerde HBO opleiding, die geen deel uitmaken van de leeruitkomsten van de eigen opleiding en behaalt hiervoor minimaal 15 credits. • Via een bedrijfstage of werkervaring: C. Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie hebt gehad op EQF 5 of NLQF 5 niveau (opleidingsniveau: Associate Degree, zie http://www.nlqf.nl/over-nlqf-eqf/het-nlqf in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je levert tevens een door de werkgever ondertekende referentie in waaruit dat blijkt. D. Je doet werkervaring op in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je gebruikt de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding bij het onderbouwen en evalueren van de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie. De niet-routine opdrachten zijn geen docenttaken uitgevoerd in een andere context dan het onderwijs. Je maakt een keuze uit een van onderstaande opties: • De aard van de opdrachten sluiten aan bij de vakinhoud van huidige opleiding. Je benut dan de vakinhoudelijke kennisbasis van jouw opleiding.

	De aard van de opdrachten vragen pedagogische expertise. Je benut dan de generieke kennisbasis van de opleiding. Daarnaast beargumenteer je de waarde van de praktijkervaring opgedaan een ander werkcontext dan de tweedegraads lerarenberoep voor jouw eigen vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid en professioneel handelen als docent.
Leerwegonafhankelijke toets	Portfolio assessment <u>Toelichting:</u> - Je geeft aan voor welk type verbreding of verdieping je kiest: A,B,C of D. - Daarnaast geeft je aan of je kiest voor een vakinhoudelijke verbreding of verdieping dan wel pedagogische verbreding of verdieping. Kies je voor A of B - Dan lever je het bewijs van 15 EC van een geaccrediteerde HBO opleiding voor onderwijseenheden die aantoonbaar verschillend zijn van je opleiding. Je toont aan dat de inhoud een ander vakinhoudelijke bekwaamheid betreft, gericht is op een andere leeftijdsgroep of geen deel uitmaakt van de leeruitkomsten van de eigen opleiding. Keuze C - Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie heeft gehad op EQF 5 of NLQF 5 in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren werd gewerkt. - Je voegt een door de werkgever ondertekende referentie in waarin bevestigd wordt de door jouw genoemde werkzaamheden op EQF 5 of NLQF 5 niveau gedurende minimaal 3 maanden tot tevredenheid zijn uitgevoerd. De naam van het bedrijf en e-mailadres zijn voor verificatie van authenticiteit toegevoegd. Keuze D - Je onderbouwt en evalueert de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie a.d.h.v. de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding. - Een voldoende vraagt een correcte onderbouwing van de aanpak en evaluatie van 3 niet routine opdrachten met concepten en theorieën uit de kennisbasis van de opleiding. - Indien de onderbouwing gebaseerd is op een grondige analyse van de opdrachten, er sprake is van een kritische en/of creatieve toepassing van de kennisbasis is dat een indicatie van een bovengemiddelde prestatie. - Je neemt een bewijs op van de opgedane bedrijfservaring ondertekend door een leidinggevende met naam en mailadres van het bedrijf. - Je toont voor een voldoende minimaal de waarde van de opgedane kennis of praktijkervaring voor het vakinhoudelijk of pedagogisch bekwaamheid aan. - De student die daarnaast ook de relatie legt met het professioneel handelen van de leraar scoort bovengemiddeld.

	De student die komt tot een persoonlijke en unieke integratie van kennis en ervaring presteert uitmuntend.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	http://www.nlqf.nl/over-nlqf-eqf/het-nlqf Afhankelijk van de keuze van de student. Infografic Verbreding en verdieping: mogelijkheden: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Verbreding%20en%20%20verdieping%20overzicht%20studentversie.pdf Rubric: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Rubrics%20LOT%20verdieping%20en%20verbreding.pdf
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Je kiest als student voor verbreding of verdieping via een andere opleiding of voor contextueel verbreden: via bedrijfservaring. Afspraken hierover maak je met je studiecoach. Je zorgt zelf voor inschrijving bij een andere opleiding, een bedrijfservaringsplaats of indien van toepassing een vrijstelling via de examencommissie indien dit niet bij de intake via de SVO geregeld is. De student die kiest voor optie D. benut de vakinhoudelijke kennisbasis van zijn opleiding of de generieke kennisbasis van de opleiding afhankelijk van het soort praktijkervaring en opdrachten. De verwachte voorkennis is afhankelijk van de keuze die je als student maakt. Kies je voor verbreding via een andere opleiding, ga dan na of je voorkennis aansluit op de onderwijseenheden die je wil volgen.

Verdiepingsmodule Levensbeschouwelijk werk	
Naam eenheid van leeruitkomst	Verdiepingsmodule Levensbeschouwelijk werk
Engelse vertaling	Advanced Module: Religious Work
Plaats blok in de opleiding	Hoofdfase 2 Deze onderwijseenheid is specifiek bestemd voor studenten die toelaatbaar zijn tot de afstudeerrichting levensbeschouwelijk werk
EC	15
Leeruitkomsten + toelichting	De student formuleert een visie op de theoretische grondslag van de beroepspraktijk van levensbeschouwelijk werk op zodanige wijze dat hij • vanuit een kritisch-reflectieve en onderzoekende houding een koppeling legt met twee theoretische modellen van deze beroepspraktijk en • in zijn formulering vanuit een kritische zelfbeoordeling motiveert waarom deze visie bij zijn persoon past. Toelichting: Voorbeelden van theoretische modellen zijn de benaderingen van A. Baart, J. Wolf, R. Ganzevoort, R. Fiedelaers & J. van Wielink, J. Smit.
Leerwegonafhankelijke toets	CGI op basis van portfolio
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	Baart, A. (2004). <i>Een theorie van de presentie</i> (3de druk). Utrecht: Lemma. Wolf, J. (2012). <i>Herstelwerk. Een krachtgerichte basismethodiek voor kwetsbare mensen</i>. Nijmegen: Impuls, Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg Radboud umc. Ganzevoort, R., & Visser, J. (2007). <i>Zorg voor het verhaal: Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding</i>. Utrecht: Meinema. Fiedelaers-Jaspers, R., & Van Wielink, J. (2017). <i>Aan de slag met verlies: Coachen bij veranderingen op het werk</i>. Utrecht: Ten Have. Smit, J. (2015). <i>Antwoord geven op het leven zelf: Een onderzoek naar de basismethodiek van de geestelijke verzorging</i>. Delft: Eburon.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Verdiepingsmodule Levensbeschouwelijk werk

APV5: Oog voor elke leerling	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV5: Oog voor elke leerling
Engelse vertaling	GPT5: Focus on every pupil
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK 1 De student beschrijft de verschillende begeleidingsstructuren voor leerlingen binnen een specifieke schoolorganisatie in het tweedegraadsgebied en beargumenteert met een reflectieve en onderzoekende houding zijn eigen visie hierop. LUK 2 De student signaleert en herkent specifieke onderwijsbehoeften bij leerlingen en levert, in afstemming met betrokkenen, input ten behoeve van de onderwijsaanpak voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften en illustreert aan de hand van de gekozen aanpak en de opbrengsten daarvan hoe hij hier adequaat op anticipeert vanuit praktijkvoorbeelden binnen het tweedegraads gebied. LUK 3 De student ontwerpt zelfstandig een reeks leeractiviteiten waarbij een of meerdere differentiatiemethoden worden toegepast en effectieve didactische strategieën worden ingezet om een krachtige leeromgeving te realiseren op basis van kennis over leer- en motivatieprocessen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor uit het tweedegraads gebied. Na uitvoering brengt hij de leeropbrengsten in beeld door het leerproces en de gegeven begeleiding te analyseren op klassenniveau. Zie canvas voor de toelichting.
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W., & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i> (3de editie). Coutinho. De Wilde, J., Theunissen, M., & De Wilde, J (2021). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i> (6de editie). Coutinho.

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV5 Oog voor elke leerling canvas. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

Professioneel Handelen Afstudeerfase	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Afstudeerfase
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Afstudeerfase DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	25 EC
Leeruitkomsten A-fase	In de laatste fase van Professioneel Handelen toon je aan dat je een startbekwaam leraar bent. Je krijgt steeds meer verantwoordelijkheid en in deze fase toon je dat je zelfstandig kunt lesgeven en functioneren binnen een school. De beroepstaken voor professioneel handelen worden hierbij steeds complexer. In deze afstudeerfase werk je op school aan een drietal onderdelen die je in samenhang met elkaar kunt zien: PH, OPH en VDO. Voor Professioneel Handelen werk je aan: LUK 1 De startbekwame leraar ontwerpt een onderwijsleertraject voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit, reflecteert, evalueert en rapporteert over het leerproces en leeropbrengsten van het onderwijsleertraject. Het onderwijstraject daagt de leerling uit actief leergedrag te laten zien, er wordt rekening gehouden met verschillen in leerbehoeften van leerlingen en actuele en betrouwbare bronnen worden ingezet voor het uitdiepen van een vakmatig thema. LUK 2 De startbekwame leraar creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. De aankomende leraar verantwoordt op welke wijze zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen en zijn onderwijs in pedagogische zin van deze tijd blijft. LUK 3 De startbekwame leraar communiceert op een constructieve manier, die bijdraagt aan een doelgerichte werkrelatie, met erkenning van verschillende opvattingen en overtuigingen en andere culturele achtergronden van collega's, leerlingen, ouders en vertegenwoordigers van instellingen buiten de school. LUK 4 De startbekwame leraar beschikt over een kritische-reflectieve en onderzoekende houding ten aanzien van het eigen onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional in verschillende leersituaties in de beroepscontext onderbouwd vanuit verschillende (theoretische) bronnen. In een zelfbeoordeling betreft de student de feedback van anderen en analyseert op systematische, navolgbare en resultaatgerichte wijze zijn praktijksituatie.

	NB. De student communiceert schriftelijk in helder en correct Nederlands op niveau 4F als docent in het tweedegraads gebied.
Leerwegonafhankelijke toets	Er wordt een portfolio gemaakt om zowel het eigen leerproces in beeld te brengen en de leeruitkomsten aan te tonen op basis van bewijslast. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De WPB/SO heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. Elke stage dient aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden. Bij studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt tijdens het startgesprek of na enige weken stage bekeken welke stage zij gaan lopen op basis van eerder verworven ervaringen of wat de student op dat moment laat zien. De IO-er is altijd aanwezig bij dit gesprek. De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen.
Opleidingsscholen	Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een professionele leergemeenschap, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Op opleidingsscholen draait het niet alleen om lesgeven. Contextrijk leren staat centraal via transfer-bijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten, themamiddagen, workshops, leerateliers, learning design studio's. Er worden leermomenten georganiseerd in professionele leergemeenschappen waarbij theorie, praktijk en persoon aan elkaar worden verbonden. Aankomende leraren (studenten), lerarenopleiders, schoolopleiders, werkplekbegeleiders, en bevoegde leraren leren op deze wijze van en met elkaar. Je wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op zo'n opleidingsschool leer en werk je met elkaar. denk je na hoe het onderwijs beter kan, ga je samen nieuwe uitdagingen in het onderwijs aan. Wij geloven dat aanstaande leraren in zo'n leer-werkomgeving het beste leren. Samen Opleiden betekent ook dat de lerarenopleiding leert door meer te werken vanuit co creatie met het werkveld, het werkveld is mede opleider en lectoraten dragen bij aan onderzoek in scholen. In onze beleving bouwen we op deze wijze samen met het werkveld aan goed toekomstbestendig onderwijs. Daarom zetten we zo in op Samen Opleiden.

	Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraagstuk.

Integratiemodule: Vakdidactiek Leraar Levensbeschouwing: Visie op het schoolvak Levensbeschouwing	
Naam eenheid van leeruitkomst	Integratiemodule: Vakdidactiek Leraar Levensbeschouwing: Visie op het schoolvak Levensbeschouwing
Engelse vertaling	Integration Module: Teaching Methods Religious Education: Vision for Religious Education
Plaats blok in de opleiding	Afstudeerfase (i.p.v. LKT)
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student verwoordt op basis van literatuur en eigen praktijkervaringen een eigen godsdienstpedagogische en vakdidactische visie op het schoolvak levensbeschouwing in de onderbouw van het voortgezet onderwijs op zo'n manier dat het publicabel is in een vaktijdschrift.
Leerwegonafhankelijke toets	Essay
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	-
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Student ontvangt feedback en feed forward van docent

Integratiemodule: Context Levensbeschouwelijk werk	
Naam eenheid van leeruitkomst	Integratiemodule: Context Levensbeschouwelijk werk
Engelse vertaling	Integration Module: The Context of Religious Work
Plaats blok in de opleiding	Afstudeerfase (i.p.v. LKT) Deze onderwijseenheid is specifiek bestemd voor studenten die toelaatbaar zijn tot de afstudeerrichting levensbeschouwelijk werk
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student beschrijft voor zijn (toekomstige) beroepsgroep de beroepscontext waarbinnen hij levensbeschouwelijk werk uitvoert op zodanige wijze dat hij organisatie, doelgroep en methodiek van deze specifieke context zichtbaar maakt. LUK 2: De student analyseert voor zijn (toekomstige) beroepsgroep de beroepscontext waarbinnen hij levensbeschouwelijk werk uitvoert op zodanige wijze dat hij vanuit een kritisch-reflectieve en onderzoekende houding minimaal 3 maatschappelijke mechanismes en/of processen benoemt die deze beroepscontext beïnvloeden. Toelichting: Bij maatschappelijke mechanismes kan onder andere gedacht worden aan maatschappelijke uitsluitingsmechanieken, aan "secularisatie" waardoor religieuze financiële bronnen opdrogen, aan wetgeving, aan hedendaags denken over ethische vraagstukken.
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	-
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Student ontvangt feedback en feed forward van docent

Vakdidactisch ontwerpen (VDO)	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactisch ontwerpen (VDO)
Engelse vertaling	Didactic design
Blok	Vakdidactisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	14 of 15 (afhankelijk van opleiding)
Leeruitkomsten	1. De student beargumenteert de keuze van zijn (vak)didactisch vraagstuk om het vakinhoudelijk leren van lerenden te bevorderen en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het doorlopen ontwerpproces weer waarin prototypen zijn ontworpen, uitgetoetst en geëvalueerd gericht op zijn gekozen (vak)didactisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat het ontwerpproces en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn vakdidactisch handelen.
Leerwegaafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. Het portfolio bestaat uit een verantwoording. Hierin worden de leeruitkomsten aangetoond. Daarnaast wordt het portfolio aangevuld met bewijzen ter ondersteuning van de aan te tonen leeruitkomsten.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De student dient zelfstandig passend bij het gekozen vraagstuk vakdidactische literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Tijdens de afstudeerfase neemt de student deel aan een PLG (leergemeenschap) en wordt begeleid door een procesbegeleider en/of adviseur.

Onderwijspedagogisch Handelen (OPH)	
Naam eenheid van leeruitkomst	Onderwijspedagogisch Handelen (OPH)
Engelse vertaling	General Professional Training
Blok	Pedagogisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	15
Leeruitkomsten + toelichting	1. De student beargumenteert de keuze van zijn onderwijspedagogisch vraagstuk gericht op het afstemmen op de behoeften van lerenden en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het proces weer waarin interventies zijn ontworpen, uitgevoerd en geëvalueerd om zijn pedagogisch handelen door te ontwikkelen gericht op zijn gekozen onderwijspedagogisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt informatie en feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat de interventies en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn onderwijspedagogisch handelen.
Leerwegonafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. Het portfolio bestaat uit een verantwoording. Hierin worden de leeruitkomsten aangetoond. Daarnaast wordt het portfolio aangevuld met bewijzen ter ondersteuning van de aan te tonen leeruitkomsten.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De student dient zelfstandig passend bij het gekozen onderwijspedagogisch vraagstuk literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Tijdens de afstudeerfase neemt de student deel aan een PLG (leergemeenschap) en wordt begeleid door een procesbegeleider en/of adviseur.